

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Raadgever intergemeentelijke samenwerking

Gemeenten werken met elkaar samen op allerlei terreinen: veelal gaat het om lokale taken die gemeenten om uiteenlopende redenen beter en gemakkelijker samen kunnen doen. Soms zijn gemeenten wettelijk verplicht samen te werken, zoals bij de brandbestrijding en de organisatie van hulp bij ongevallen en rampen (GHOR). Maar meestal komt de samenwerking op eigen initiatief van de betreffende gemeenten tot stand, zoals vaak gebeurt bij het verwerken van afval of de uitvoering van de Wet werk en bijstand. Deze raadgever gaat over de organisatie van de intergemeentelijke samenwerking in gemeenschappelijke regelingen. Waarover dat in een bepaald geval inhoudelijk precies gaat komt niet aan bod.

Vormen van samenwerking

Intergemeentelijke samenwerking komt zowel in publiekrechtelijke als privaatrechtelijke vorm voor. Publiekrechtelijke samenwerking is vastgelegd in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Soms wordt de regeling zonder meer toegepast, maar meestal als openbaar lichaam, zoals het gemeenschappelijk orgaan of via de centrumgemeente. Naast het begrip Wgr worden termen gebruikt als SETA (Samen En Toch Apart), Federatiegemeente, bestuursakkoorden, informele overlegplatforms en shared services. Dit zijn allemaal vormen van publieke samenwerking, al dan niet vastgelegd in een gemeenschappelijke regeling. Privaatrechtelijke samenwerking kan bijvoorbeeld

gestalte krijgen door het sluiten van contracten of door deelname aan of het oprichten van een privaatrechtelijke rechtspersoon.

Rol van de gemeenteraad

De gemeenteraad heeft het politieke primaat via een kaderstellende rol bij het uitoefenen van lokale taken in intergemeentelijk of regionaal verband en het democratisch toezicht daarop: de raad bepaalt welke taken worden overgedragen en in welke vorm, binnen welke kaders en onder welke voorwaarden dat dient te gebeuren. Het raadsbesluit tot intergemeentelijke samenwerking is ook vereist voor samenwerking bij collegetaken van verscheidene gemeenten.

Sturingsmogelijkheden

Als gemeenteraden bij het overdragen van taken zo concreet mogelijk het doel en de daarbij behorende bevoegdheden bepalen, is het goed mogelijk om tussentijds te sturen en uiteindelijk te controleren. Ook moet vooraf af worden gesproken hoe zal worden omgegaan als taken of bevoegdheden veranderen of wat te doen als een van de deelnemers uit het verband stapt. Het samenwerkingsorgaan moet de gemeenten informeren en verantwoording afleggen. Ook wanneer de informatie wordt verstrekt is van belang. Zo zijn in de Wgr zijn diverse bepalingen opgenomen om de begrotingscyclus af te stemmen op die van de betreffende gemeenten.

Aanbod VNG

Informatie over diverse vormen van intergemeentelijke samenwerking is te vinden op www.vng.nl > Burger en bestuur > Gemeentelijke samenwerking:

- Hier vindt u dus ook informatie over de Wgr en de instrumenten die deze wet onder meer aan raadsleden biedt om grip te krijgen of houden op samenwerkingsverbanden.
- Op de site staat ook informatie over wetgeving en parlementaire behandeling van wetsvoorstellen.
- Tevens zijn voorbeelden van gemeenschappelijke regelingen te raadplegen.
- Tot slot kunt u hier meest gestelde vragen, relevante artikelen, wetenschappelijke onderzoeken en jurisprudentie raadplegen.